

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 95 1 P 007413 20 Rev
Banjaluka: 20.5.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanja Bundalo, predsjednik vijeća, Senad Tica i Gorjana Popadić, član vijeća, u pravnoj stvari tužitelja D.V.1 iz G., i Z.V. iz G., koje zastupa punomoćnik Z.T., advokat iz T., protiv tuženog M.M. iz G., koga zastupa punomoćnik M.Š., advokat iz N., radi utvrđenja, vrijednost spora 31.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Trebinju broj 95 1 P 007413 20 Gž 3 od 22.5.2020. godine, na sjednici održanoj 20.5.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Trebinju-Odjeljenje u Nevesinju broj 95 1 P 007413 19 P 2 od 19.9.2019. godine, utvrđeno je da su tužitelji suvlasnici sa po 1/4 dijela, a tuženi sa 1/2 dijela, nepokretnosti koja u naravi predstavlja porodičnu kuću koja se sastoji od podruma, prizemlja i sprata, sa zemljištem ispod kuće i zemljištem koje služi za njenu redovnu upotrebu, označenom po starom premjeru kao k.č. broj 631/2, pašnjak S. površine 249 m², upisana u zk.ul. broj 431 k.o. SP G., čemu po novom premjeru odgovara k.č. broj 905 SP G. - kuća i dvorište, upisana u list nepokretnosti broj 257 k.o. G.

Obavezan je tuženi da tužiteljima dozvoli da se u roku od 30 dana upišu u javne evidencije o nepokretnostima, ili će se to pravo upisati na osnovu ove presude.

Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Presudom Okružnog suda u Trebinju broj 95 1 P 007413 20 Gž 3 od 22.5.2020. godine, odbijena je žalba tuženog i potvrđena prvostepena presuda.

Tuženi revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev odbije ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja naveden u izreci prvostepene presude.

U toku postupka pred prvostepenim sudom utvrđeno je: da je građevinski objekat – porodična kuća, izgrađena na nekretnini k.č. broj 631/2, površine 249 m², upisana u zk.ul. broj 431 k.o. SP G., što po novom premjeru odgovara parceli k.č. broj 905 kuća i dvorište, upisana u list nepokretnosti broj 257 k.o. G.; da je u vrijeme izgradnje objekta zemljište na kome je

izgrađen bilo upisano kao državna svojina sa 1/1 dijela, sa pravom korišćenja u korist R.M., oca tužiteljice Z.V. (u daljem tekstu: drugotužiteljica) i tuženog M.M.; da je R.M. umro ...1993. godine i da su zakonskim nasljednicima proglašeni tuženi sa 4/5 dijela i drugotužiteljica sa 1/5 dijela, rješenjem o nasljeđivanju broj O: ... od 31.3.2003. godine; da je navedena nekretnina na kojoj je objekat sagrađen sada upisana u elektronskom ulošku broj 431 k.o. G. kao državna svojina sa 1/1 dijela, sa pravom korišćenja tuženog od 4/5 dijela i drugotužiteljice od 1/5 dijela, što je potvrđeno nalazom vještaka geodetske struke i zemljišnoknjižnim izvadkom od 21.12.2017. godine, dok su u listu nepokretnosti broj 257/0 k.o. G. upisani tužitelj D.V.1 (u daljem tekstu: prvotužitelj) i tuženi, kao suposjednici sa po 1/2 dijela.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP), primjenom odredbe člana 325. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik RS“, broj 95/2011), prvostepeni sud je odlučio kao u izreci.

Prvostepeni sud cijeni da rješenje o nasljeđivanju doneseno u ostavinskom postupku iza R.M., ne može biti osnov za dokazivanje vlasništva na porodičnom objektu iz tužbenog zahtjeva jer predmet „ostavinskog postupka nije bio stambeni objekat sagrađen na pomenutoj parceli“.

Prema nalazu koga je u martu 2018. godine sačinio vještak građevinske struke, dipl. ing. građ. A.Z., izgrađeni porodično-stambeni objekat po etažama čine: podrumске prostorije PD-1 i PD-2 u površinama od 39,48 m² i od 51,87 m², trosoban stan u prizemlju označen kao Pr-3 u površini od 82,77 m² (koriste tužitelji), zajedničke prostorije označene u tlocrtu kao PR-4 u površini od 14,74 m² (koriste sve stranke), te trosoban stan na spratu označen kao 1-5 površine 82,77 m² (koristi tuženi).

Prvostepeni sud je prihvatio iskaze svjedoka D.V.2. i M.O. cijeneći da se radi o starijim ljudima koji su u vrijeme izgradnje spornog objekta stanovali, a i danas stanuju, u neposrednoj blizini, a da su „prilikom davanja iskaza djelovali uvjerljivo i ubjedljivo, u želji da iznesu istinite činjenice“. Sud cijeni da se iskazi svjedoka „podudaraju sa iskazima tužitelja i nisu u suprotnosti sa materijalnim dokazima koji se odnose na pitanje vlasništva nekretnine“.

Cijeneći sve izvedene dokaze u smislu odredbe člana 8. ZPP, prvostepeni sud prihvata dokazanim da su parnične stranke, u skladu sa postignutim usmenim dogovorom, izgradile i koristili (sve do danas) sporni objekat na način kako je to opisano u nalazu vještaka.

Sud nije prihvatio tvrdnju tuženog da se ne može govoriti o zajedničkoj izgradnji, cijeneći da je takva tvrdnja „u potpunosti suprotna sa provedenim dokazima“.

Sud je cijenio i druge provedene dokaze i utvrdio da „nisu od bitnijeg uticaja na donošenje odluke“.

Drugostepeni sud u cijelosti prihvaća činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, iz kog razloga odbija žalbu tuženog i potvrđuje prvostepenu presudu.

Drugostepeni sud cijeni da tuženi nije dokazao da je svojim sredstvima sam izgradio sporni objekat iz tužbenog zahtjeva i da, stoga, nema mjesta da se primjeni odredba člana 24. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik RS“, broj 124/08, 58/09, 95/11, 60/15 i 107/19

- u daljem tekstu: ZSP), odnosno identična odredba člana 22. stav 1. Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 6/80 i 36/90 i „Službeni glasnik RS“, broj 38/93-u daljem tekstu: ZOSPO).

Sud je neosnovanim ocjenio žalbeni prigovor o pogrešnoj identifikaciji nepokretnosti po starom i novom operatu samo zbog neusklađene površine (250 m² / 492 m²), ukazujući da se „to rješava u upravnom postupku“.

Drugostepena odluka je pravilna i revizioni navodi je ne dovode u opravdanu sumnju.

Pravilno ukazuje revizija da nije bilo mjesta primjeni ZSP jer je odredbom člana 344. stav 2. ovog zakona propisano da se na sticanje, promjenu, pravno dejstvo i prestanak stvarnih prava do stupanja na snagu ovog zakona (stupio na snagu 1.1.2010. godine), primjenjuju propisi koji su važili u trenutku sticanja, promjene i prestanka prava i njihovih pravnih dejstava. Time nije bilo mjesta ni primjeni ZOSPO koji je stupio na snagu 1980. godine, s obzirom na činjenicu da je sporni porodično stambeni objekat građen početkom 70-tih godina, a prema navodima stranaka izgrađen i useljen 1977. godine.

Imajući u vidu ove činjenice na sporni odnos se ima primjeniti Opšti građanski zakonik (OGZ) čije su se odredbe, kao pravna pravila, primjenjivale na osnovu člana 4. Zakona o nevažnosti pravnih propisa donesenih prije 6.4.1941. godine i za vrijeme neprijateljske okupacije („Službeni list FNRJ“, broj 86/46-prečišćeni tekst), konkretno paragraf 309, 312, 316, 353, 361, 825 i 827.

Revizija tuženog ističe da drugostepeni sud nije mogao na rješavanje spornog odnosa primjeniti odredba člana 272. Porodičnog zakona („Službeni glasnik RS“, broj 54/02, 41/08 i 63/14), kod toga da je brak tužitelja zaključen i porodična stambena zgrada sagrađena prije stupanja na snagu navedenog zakona (stupio na snagu 3.8.2002. godine).

Navod revizije je tačan, ali nije od uticaja na pravilnost pobijane odluke.

Tužitelji su brak zaključili 1968. godine, a porodično stambena zgrada je završena i useljena 1977. godine. Između tužitelja kao bračnih supružnika nema spora da se, kada je u pitanju porodično stambeni objekat iz tužbenog zahtjeva, radi o imovini stečenoj njihovim zajedničkim radom tokom trajanja bračne zajednice. Okolnost da su zahtjevom tražili da se utvrde njihovi udjeli od po ¼ ne daje sporu karakter spora između bračnih supružnika u vezi podjele bračne imovine, pa nije bilo ni mjesta da se sudi primjenom odredbi porodičnog zakonodavstva, ali to samo po sebi ne dovodi u pitanje zakonitost pobijane odluke.

Kada je u pitanju konkretni sporni odnos, zahtjev tužitelja za utvrđenje prava suvlasništva sa po ¼ dijela na imovini iz tužbenog zahtjeva, ne zasniva se na činjenicama da je sporni objekat stečen zajedničkim radom tokom njihove bračne zajednice i da, shodno tome, traže utvrđenje suvlasničkih dijelova. U tužbi je kao pravni osnov navedeno postojanje zajedničkog usmenog sporazuma sa tuženim i pokojnim R.M. o zajedničkoj izgradnji, tako da se unapred znalo šta će u naravi pripadati njima, a šta tuženom nakon izgradnje objekta.

Tužitelji su dokazali da je zemljište na kome je objekat sagrađen (k.č. broj 631/2) dodjeljen predniku drugotužiteljice i tuženog (njihovom ocu) od strane preduzeća u kom je bio zaposlen, radi gradnje porodično stambenog objekta, da je otac ustupio parničnim strankama to zemljište da sagrađe zajednički objekat sa unapred dogovorenim načinom korišćenja, da je

objekat useljen 1977. godine i da se od tada, skoro 40 godina do podnošenja tužbe u ovom postupku, koristi prema usmenom dogovoru stranaka i to na način naveden u nalazu vještaka.

Revizija ne osporava zaključak u nalazu vještaka građevinske struke o tome kako izgleda tlocrt spornog objekta i na koji način je objekat, u naravi, podjeljen i korišćen od stranaka.

Tuženi nije dokazao, niti sada u reviziji nudi dokaze, da je sporni objekat sagradio svojim sredstvima i da tužitelji nisu učestvovali u gradnji i da zato nemaju udjela u izgrađenom objektu i pripadajućem zemljištu.

Rješenjem o nasljeđivanju Osnovnog suda u Nevesinju broj: O- ... od 31.3.2003. godine, okončan je ostavinski postupak iz R.M., a njegova zaostavština se sastojala od nekretnine k.č. broj 631/2, površine 2 ara i 49 m², upisane u zk.ul. broj 1492 k.o. G., u naravi pašnjak S., i ustupljena je drugotužiteljici sa 1/5 dijela i tuženom sa 4/5 dijela. Pravilan je zaključak nižestepenog suda da sporni porodično stambeni objekat nije bio predmet zaostavštine, već samo zemljište na kome je sagrađen. U izreci rješenja o nasljeđivanju navedeno je da se „u naravi“ radi o pašnjaku.

Nesporno je da ne postoji saglasnost upisa po katastarskom stanju sa upisom po zemljišnoknjižnom stanju. U zk.ul. broj 434 k.o. SP G. su sa pravom korišćenja upisani drugotužiteljica sa 1/5 dijela i tuženi sa 4/5 dijela, i to prema „A“ listu na pašnjaku površine 249 m², dok je prema l.n broj 257 na k.č. broj 905 upis na zemljištu u korist prvotužitelja i tuženog sa po 1/2 dijela, a upis na zgradi (koja je etažno podijeljena) u korist prvotužitelja i tuženog sa dijelovima od po 1/1 na stambenim jedinicama i sa dijelovima od po 1/2 na pomoćnim prostorijama.

Pravilnost upisa u l.n. broj 257 može se preispitivati samo u upravnom postupku od strane nadležnog organa, a sud je vezan sadržinom upisa i ne može ga ocjenjivati ni u formi prethodnog pitanja.

Revizija konkretno ne osporava ocjenu iskaza svjedoka D.V.2. i M.O. koje je dao nižestepeni sud, pa prigovor da sud nije mogao cijeliti iskaze „jer je ostavinski postupak iza ostavitelja okončan“, nije relevantna za ocjenu zakonitosti pobijane odluke.

Temeljem odredbe člana 248. ZPP odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić